

P-piller som ämne på diskussionsforumet Suomi24

En netnografisk studie

Sofie Eriksson, Mikaela Holmlund, Jenna Saarela

Examensarbete

Barnmorska

2020

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Barnmorska
Identifikationsnummer:	7406, 7405, 7407
Författare:	Sofie Eriksson, Jenna Saarela, Mikaela Holmlund
Arbetets namn:	P-piller som ämne på diskussionsforumet Suomi24 – En netnografisk studie
Handledare (Arcada):	Pernilla Stenbäck
Uppdragsgivare:	Digitalt hälsobeteende
<p>Sammandrag:</p> <p>Idag vänder sig fler och fler till internet och diskussionsforum för att dela med sig av sina hälsorelaterade problem. Suomi24 är Finlands största diskussionsforum där ämnen som exempelvis hälsa, ekonomi och resor diskuteras. I den här studien tar vi reda på vad det skrivs om p-piller i just detta forum. Därför tittar vi på undergruppen hälsa/preventivmedel med sökordet "ehkäisy". Vi har valt att fokusera på endast ett preventivmedel och ett diskussionsforum eftersom materialet är omfattande. För att få ett större perspektiv och bredare inblick kompletterar vi materialet från Suomi24 med 15 stycken relevanta artiklar. Syftet är att granska diskussionsforumet för att ta reda på vad som skrivs om p-piller samt vilka frågor och tankar som är mest frekvent förekommande gällande ämnet. Forskningsprocessen följer Robert V. Kozinets 5-stegs flödesschema för netnografiska studier. Resultatet påvisar att det finns olika problem och missuppfattningar när det kommer till användning av p-piller. Exempel på det är felanvändning, sidoeffekter samt bristande kunskap om pillrets farmakodynamik som i detta arbete är uppdelade i en tabell. Tabellen är uppdelad i tre kategorier, dessa är frågor, myter och felanvändning. Genom denna kartläggning och utökade kunskap kan man hjälpa vården så att man i framtiden kan hitta strategier för att minska exempelvis felanvändning av p-piller samt förhindra oönskade graviditeter och andra hälsorisker.</p> <p>Som teoretisk referensram använder vi teorierna ICN:s etiska kod för sjuksköterskor, hälsokompetens samt Wallinvirtas modell för begreppet ansvar. Arbetet följer Kozinets fyra forskningsetiska frågor samt respekterar informanternas identitet. Kommentarer och svar omformuleras och inga namn eller pseudonymer används.</p>	
Nyckelord:	P-piller, Suomi24, netnografi, diskussionsforum
Sidantal:	47
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	11.5.2020

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Midwife
Identification number:	7406, 7405, 7407
Author:	Sofie Eriksson, Jenna Saarela, Mikaela Holmlund
Title:	P-pillar som ämne på diskussionsforumet Suomi24 - En netnografisk studie
Supervisor (Arcada):	Pernilla Stenbäck
Commissioned by:	Digitalt hälsobeteende
<p>Abstract:</p> <p>Today, more and more people use the internet and discussion forums to share their health-related problems. Suomi24 is Finland's largest discussion forum where topics such as health, economy and travel are discussed. In this study we find out what is written about birth control pills in this forum. Therefore, we look at the health / contraceptive subgroup with the keyword "ehkäisy" (birth control). We have chosen to focus on only one contraceptive and one discussion forum because the material is extensive. In order to gain a broader perspective and broader insight, we supplement the material from Suomi24 with 15 relevant articles. The purpose is to find out what is written about birth control pills as well as what questions and thoughts are most prevalent on the topic on the discussion forum. The research process follows Robert V. Kozinet's 5-step flow chart for netnographic studies. The result shows that there are various problems and misconceptions when it comes to the use of birth control pills. Examples of this are misuse, side effects and lack of knowledge about the pharmacodynamics of the pill, which in this work are divided into a table. The table is divided into three different categories, these are questions, myths and misuse. Throughout this study and increased knowledge, it can help healthcare to find solutions to reduce the misuse of birth control pills and prevent unwanted pregnancies and other health risks in the future. As a theoretical frame of reference, we use the ICN ethical code for nurses, health literacy and Wallinvirta's model of the term responsibility. Since the study deals with such a sensitive topic, ethics are also taken into consideration. The work follows Kozinet's four research ethics issues and respects the identity of the informants. Comments and answers are reworded, and no names or pseudonyms are used.</p>	
Keywords:	Birth control pill, Suomi24, netnography, discussion forum
Number of pages:	47
Language:	Swedish
Date of acceptance:	11.5.2020

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Kättilö
Tunnistenumero:	7406, 7405, 7407
Tekijä:	Sofie Eriksson, Jenna Saarela, Mikaela Holmlund
Työn nimi:	P-piller som ämne på diskussionsforumet Suomi24 – En netnografisk studie
Työn ohjaaja (Arcada):	Pernilla Stenbäck
Toimeksiantaja:	Digitalt hälsobeteende
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Nykyään yhä useammat ihmiset käyttävät Internetiä ja keskustelufoorumeita jokaakseen terveyteen liittyviä ongelmia. Suomi24 on Suomen suurin keskustelufoorumi, jossa keskustellaan muun muassa terveydestä, taloudesta ja matkoista. Tässä tutkimuksessa selvitetään, mitä on kirjoitettu foorumeissa ehkäisytableteista. Siksi tarkastelemme terveys- / ehkäisytablettiryhmää avainsanalla “ehkäisy”. Olemme päättäneet keskittyä vain yhteen ehkäisytablettiin ja yhteen keskustelufoorumiin, koska materiaali on laaja. Laajemman näkökulman ja laajemman käsityksen saamiseksi täydennämme Suomi24:n materiaalia 15 asiaankuuluvilla artikkeleilla. Tarkoituksena on selvittää, mitä on kirjoittanut ehkäisytableteista, sekä mitkä kysymykset ja ajatukset ovat yleisimpiä keskustelufoorumeissa. Tutkimusprosessi seuraa Robert V. Kozinetin 5-vaiheista vuokaaviota netnografisiin tutkimuksiin. Tulos osoittaa, että ehkäisytablettien käyttöön liittyy erilaisia ongelmia ja väärinkäsityksiä. Esimerkkejä tästä ovat väärinkäyttö, sivuvaikutukset ja tietämättömyys pillerin farmakodynamiikasta, jotka tässä työssä on jaettu taulukkoon. Taulukko on jaettu kolmeen eri luokkaan, nämä ovat kysymyksiä, myyttejä ja väärinkäyttöä. Tämän tutkimuksen avulla voidaan tulevaisuudessa vähentää esimerkiksi ehkäisytablettien väärinkäyttöä ja estää ei-toivottuja raskauksia ja muita terveysriskejä. Teoreettisena viitekehystenä käytämme ICN eettiset ohjeet hoitajille, terveysosaaminen ja Wallinvirran mallia vastuun käsitteelle. Koska työ käsittelee herkkää aihetta, otetaan myös etiikka huomioon. Työ seuraa Kozinetin neljää tutkimuksen etiikkaa koskevaa kysymystä ja kunnioittaa tiedonantajien henkilöllisyyttä. Kommentit ja vastaukset muotoillaan uudelleen, eikä nimiä tai salanimiä käytetä.</p>	
Avainsanat:	E-piller, Suomi24, netnografia, keskustelufoorumi
Sivumäärä:	47
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	11.5.2020

INNEHÅLL

1	Inledning och val av forskningsområde	7
2	Bakgrund.....	8
2.1	Diskussionsforumet Suomi24.....	8
2.2	Vad är p-piller?	9
2.3	Statistik.....	10
3	Tidigare forskning.....	11
3.1	Litteratursökning.....	11
3.2	Kvinnors beteenden och attityder gentemot preventivmedel.....	13
3.3	Nätanvändning.....	15
3.4	P-pillrets effekt på kroppen.....	16
4	Teoretisk referensram	18
4.1	ICN:s etiska kod för sjuksköterskor.....	19
4.2	Health literacy	20
4.3	Ansvar i Wallinvirtas etiska teori.....	21
5	Syfte och frågeställning.....	22
6	Etiska överväganden	23
7	Metod	24
7.1	Netnografi.....	24
7.1.1	<i>Netnografisk forskningsprocess</i>	<i>25</i>
7.2	Arbetsprocessen - datainsamling och dataanalys	26
8	Resultat.....	27
9	Diskussion.....	30
9.1	Analys av resultatet och den tidigare forskningen.....	31
9.2	Koppling till teoretisk referensram.....	34
9.3	Etiska reflektioner	36
10	Kritisk Granskning.....	37
	Källor	40
	Bilagor.....	45

Tabeller

Tabell 1. De vanligaste frågorna och tankarna om p-piller på Suomi24 (2019)..... 25

1 INLEDNING OCH VAL AV FORSKNINGSSOMRÅDE

Det här är en netnografisk studie som riktar sig till diskussioner om p-pilleranvändning på diskussionsforumet Suomi24 i syfte att kartlägga de beteendemönstren samt den information och kunskap man har om preventivmedlet. Ämnet som valts är väldigt viktigt och relevant. För det första är det väsentligt att påpeka hur viktiga preventivmedlen är samt hur stor betydelse dessa har för den sexuella hälsan. På grund av det bör det finnas pålitlig hälsoinformation tillgänglig på nätet, dit i huvudsak unga människor söker sig. Enligt en studie (Chu, 2017 et. Al) visar det nämligen sig att äldre människor (55+) mindre sannolikt använder nätet i syfte att söka efter information om hälsa.

Eftersom det finns mycket tillgängligt material har skribenterna valt att göra en avgränsning för att förhindra att arbetet blir alldeles för stort. Denna avgränsning betyder att arbetet fokuserar sig enbart på ett diskussionsforum och ett preventivmedel. Fördelarna med att granska just Suomi24 och p-piller är att det finns material sedan flera år tillbaka och flera trådar som diskuterar ämnet.

Arbetet inkluderas i projektet digitalt hälsobeteende. Projektet handlar om att öka förståelsen för hälsorelaterade frågor. Mellan 70 och 90 procent av alla hälsorelaterade problem löses utan hjälp eller involvering av sjukvårdspersonal. I samband med digitalisering googlar de flesta idag sina hälsorelaterade problem på internet innan de uppsöker professionell hjälp. Man försöker alltså lösa problemen först på egen hand och det gör man med hjälp av sökmaskiner, sociala medier och diskussionsforum. Detta efterlämnar digitala fotspår som ger helt nya insikter samt gör det möjligt att forska kring olika beteendemönster med hjälp av de verktyg som digitaliseringen ger. (Tana et. al 2019a)

Det här arbetet kommer visa hurudan kunskap människorna har om p-piller samt vilka funderingar som frekvent diskuteras om detta preventivmedel. För att undersöka det här granskas diskussionstrådarna för att få fram de mest förekommande diskussionerna kring olika funderingar som handlar om p-piller. På basen av resultatet kan man se om det borde läggas till information om p-pillret för att förbättra kunskapen och göra det lättare att få information. Resultatet kommer att ge ny information och nya insikter i beteenden och frågor gällande användningen av p-piller. Målsättningen är att vården ska med hjälp av

denna kunskap ska kunna hitta olika lösningar på problemet framtiden. Arbetet kan alltså stå till grund för vidare studier inom samma tema.

2 BAKGRUND

I det här kapitlet tas det upp fakta om diskussionsforumet Suomi24. Dessutom förklaras här mer hur p-piller fungerar samt statistik som berör användningen av preventivmedlet.

2.1 Diskussionsforumet Suomi24

Suomi24 är ett finskt diskussionsforum som är gratis för alla. Det är Finlands största och mest använda diskussionsforum (Tana et al. 2019a). På den här sidan kan vem som helst skriva anonymt om vad som helst och andra kan skriva svar och kommentarer. Forumet är indelat i olika huvudgrupper så som hälsa, ekonomi och resor. Dessa är sedan indelade i undergrupper.

Idén att använda diskussionsforumet Suomi24 för att beskriva problemområdet till studien kom från Jonas Tana, lärare vid Arcada, och hans studier om just detta diskussionsforum. Han har utfört studier om materialet på Suomi24 och arbetet innehåller därför också dessa två artiklar för att beskriva materialet på denna hemsida. En av artiklarna analyserade tidsbundna variationer och periodicitet angående hälsoinformations beteende. Detta gjordes genom att se på hurdana inlägg som finns på Suomi24 (Tana et al. 2019b).

Tana et al. skriver i sin artikel ”Rhythmicity of health information behaviour: Utilizing the infodemiology approach to study temporal patterns and variations” om hur tiden och rytmer inverkar på när vissa saker diskuteras på diskussionsforumet Suomi24. Författarna använder begreppet “health information behaviour” för att beskriva hur man söker hälsorelaterad information. Målet med underökningen var att klargöra om det finns tydliga tidsrytmer i diskussionerna på internet. Tidigare har sådana här undersökningar gjorts en eller två gånger per år. Då har det varit omöjligt att undersöka dygns-, vecko- och månadsrytmer. Fler och fler människor vänder sig till internet för att söka svar på sina hälsorelaterade frågor. (Tana et al. 2019a)

Tana et al. (2019a) har undersökt när vissa hälsorelaterade ämnen behandlas på diskussionsforumet Suomi24, inte vilka speciella frågor som diskuteras. Exempel på de här ämnena var alkohol, depression, ensamhet, droger och preventivmetoder. Resultaten visade att speciellt ämnen som anknyter till depression, ensamhet, viktnedgång, alkohol, droger och preventivmedlen visar ett synligt mönster och är återkommande på forumet. Av dessa ämnen är viktnedgång något som visar en avvikande höjdpunktstid, som går från klockan sex på morgonen och fortsätter till förmiddagen. Depression, ensamhet, alkohol och droger som kan kopplas med den mentala hälsan behandlas mest under natten. Diskussionstrådar som behandlar preventivmedel visar en tidsmässigt jämnare kurva.

2.2 Vad är p-piller?

Det finns flera olika typer av hormonella preventivmedel, bland annat p-piller, p-ring, p-stav och p-spruta. Av dessa är p-piller det vanligaste preventivmedlet som använts i många år och anses vara en av de mest effektiva metoderna då de gäller att förhindra graviditet (Bhalerao-Gandhi & Kadam 2018). Det är ändå viktigt att man kommer ihåg att ta pillret dagligen och ungefär samma tid eftersom effekten annars kan minska. (Terveyskirjasto 2019)

P-piller delas upp i kombinerade p-piller och minipiller. Kombinerade p-piller innehåller två olika hormoner; progesteron som är ett steroidhormon samt östrogen som är ett kvinnligt könshormon. Då man tar p-piller kommer hormonbalansen som resulterar i ägglossningen att förhindras. Det här i sin tur gör att de inte är möjligt att bli gravid. Oftast tar kvinnan en tablett varje dag i tre veckor varefter hon håller en paus på en vecka. Under den här veckan kommer hon att menstruera. (Terveyskirjasto 2019)

Oftast börjar man ta p-piller den dagen då menssen börjar. I det här fallet börjar den preventiva effekten direkt. Om man börjar ta pillret någon annan dag under menstruationscykeln kommer inte den preventiva effekten att börja förrän efter en vecka. P-piller rekommenderas inte till kvinnor som har en aktiv leversjukdom, ökad risk att få en blodpropp, röker och är över 35 år gammal, har förhöjt blodtryck, är överviktig (BMI > 35 kg/m²) eller har migrän. Om man börjar ta p-piller fastän man lider av någon av de ovannämnda sjukdomarna kan biverkningarna av dem bli värre. (Ihme & Rainto 2015)

Att förhindra graviditet är inte den enda orsaken till att en kvinna börjar använda p-piller. Om en ung kvinna har en mycket riklig, oregelbunden och smärtsam menstruation är p-piller ett gott alternativ. Då en kvinna tar p-piller kommer ofta blödningarna att minska, bli mer regelbundna och mindre smärtsamma. P-piller hjälper dessutom om man lider av akne eller om man har mycket fett hår eller fet hy. (Terveyskirjasto 2019)

P-piller är dock inte ett läkemedel utan biverkningar. Några av de vanligaste biverkningarna är svullnad, viktuppgång, kraftiga humörsvängningar och huvudvärk. Om inte de här biverkningarna slutar efter en tid av användningen av samma preparat borde man byta preparat eller pröva något annat preventivmedel. (Terveyskirjasto 2019)

Användningen av p-piller sägs ha ett samband med tromboembolism, eller med andra ord blodproppar. Risken är allra störst i början av användningen av preparatet, men riskerna är ändå rätt små. Risken att få blodpropp beror också på genetiska faktorer. Övervikt, rökning, hög ålder och ärftlighet ökar risken för att få blodpropp. (Terveyskirjasto 2019)

2.3 Statistik

Tanken bakom att endast fokusera på p-piller på diskussionsforumet baseras på att p-piller är den vanligaste preventivmetoden bland unga och därför finns det också mycket material att arbeta med (Väestöliitto, FINSEX ehkäisy). I det här kapitlet visas hur statistiken ser ut hos p-pilleranvändare samt jämföra det med användningen av andra vanliga preventivmedel.

Finländarnas användning av preventivmedel har inte ändrats drastiskt under 90-talet utan hållits ganska lika. De mest betydande förändringarna har skett i användningen av kondom som har minskat sen början av 90-talet samt genomgång av sterilisering som har ökat från 90-talet. År 1992 använde sig 35,1 procent av finländarna kondom, medan bara 25,0 procent använde den preventivmetoden år 2015. Steriliseringen har vuxit från 10,2 procent till 18,5 procent mellan åren 1992 och 2015. Användningen av p-piller och spiral har hållits ganska lika och inga större förändringar har skett. (Väestöliitto, FINSEX ehkäisy)

Hos 18–34 åringar har p-piller varit den vanligaste preventivmetoden ända från 1992 till 2015. År 1992 använde 42,9 procent p-piller och år 1999 ökade konsumenterna till 49,9

procent. Från dessa år har användningen minskat med en liten grad. År 2007 användes p-piller som preventivmetod av 47,3 procent och år 2015 var procentantalet 39,6. Fastän antalet konsumenter har minskat är p-piller fortfarande den populäraste preventivmetoden i denna åldersgrupp. (Väestöliitto FINSEX ehkäisy)

Användningen av p-piller är inte så hög hos åldersgruppen 35–54, utan denna åldersgrupp använder sig mer av spiral, kondom eller sterilisering. År 1992 använde bara 10,5 procent av åldersgruppen p-piller. Andelen konsumenter har ökat lite med åren, men år 2015 använde endast 14,4 procent piller som preventivmedel. Den här statistiken är inte särskilt överraskande eftersom användningen av p-piller som preventivmetod är vanligast hos unga och mindre vanlig hos den äldre generationen. (Väestöliitto FINSEX ehkäisy)

3 TIDIGARE FORSKNING

Det finns en hel del tidigare forskning om p-piller. Många studier om preventivmedel har utförts och ämnet är ett populärt forskningsämne idag. Det finns också flera studier som forskar i kvinnors attityder och beteenden kring preventivmedlen genom att använda sociala medier eller intervjuer. Att studera människors attityder och beteenden om något ämne verkar inte vara så sällsynt och forskningar hittas, men specifika forskningar om beteenden kring p-piller och diskussionsforum är svårare att hitta. Eftersom den här studien också koncentrerar sig på diskussionsforum är det intressant att se hur människors nätanvändning kan se ut. Genom att dela upp artiklarna som använts i tre kategorier får läsaren en god blick över vad denna studie kommer att behandla.

3.1 Litteratursökning

Materialinsamlingen började under hösten 2019. Först riktades uppmärksamheten mot de artiklar som behandlar innehållet på diskussionsforumet Suomi24 och därefter på diskussionstrådarna och tillhörande kommentarer. Till en början var det svårt att specificera sökorden och resultaten i de olika databaserna för att finna relevanta artiklar. Ju fler artiklar som hittades desto lättare blev det att hitta de rätta sökorden för arbetet. Databaserna som har använts till arbetet är EBSCO, PubMed och SAGE. Nedan förklaras hur sökorden kombinerades mer utförligt. För en mer konkret blick över litteratursökningen finns det också en tabell över sökorden och artiklarna i bilaga 1.

Sökord som användes för att söka efter tidigare forskning var *contraception, oral contraceptives, attitudes, behaviour, young women* och *experiences*. För att förstå samband mellan hälsoinformation på nätet och dess användning användes dessa sökord; *health information behaviour, knowledge, credibility* och *e-health*. Då sökorden *digital* eller *online* lades till specificeras sökningsresultaten till studier som gjorts på digitala hälsobeteenden. Till detta hittades artikeln “The influence of oral contraceptive knowledge on oral contraceptive continuation among young women” (Hall et. Al 2014) som behandlar kvinnors beteenden och erfarenheter vid p-pilleranvändning. Dessutom hittades artikeln “Health and Illness in a Connected World: How Might Sharing Experiences on the Internet Affect People’s health?” (Ziebland & Wyke 2012). Genom att använda sökord som *birth control* och *behaviour* hittades artiklar som förknippas med den egna undersökningen, men som ändå är inne på ett lite annat spår.

Genom att läsa på diskussionsforumet Suomi24 hittades flera frågor och frågan om p-piller har något sammanhang med depression kom upp. Därför valdes också att ta med detta med i arbetet. Genom att använda sökord som *contraceptive* och *depression* uppkom en forskning som tagit reda på om långvarig användning av p-piller, från och med tonåren, orsakar depression hos vuxna (Anderl, et al. 2019).

I samband med granskningen av diskussionsforumet kom det upp att många kopplar p-piller med viktuppgång. Genom att använda sökord som *oral contraceptive* och *weight gain* i Pubmed kom det upp en artikel (Gallo et al. 2014) vars syfte var att se om användningen av p-piller har något samband med viktuppgång.

Tack vare artikeln skriven av Anderson et. al hittades också den andra studien (O’Neill et al. 2014) i samma kapitel. Den hittades genom att bläddra på ”liknande artiklar” som fanns i denna studie.

Genom att använda sökorden *oral contraceptive, misuse* och *study* i Google, kom det upp en studie (Choi & Dempsey 2014) som tog upp bland annat orsaker till varför kvinnor använder p-piller på fel sätt.

Sökord som *contraceptive, behaviour* och *attitudes* användes för artiklarna skrivna av Anderson et al. (2014), Hall et al. (2014) samt Bardaweel et al. (2015). De går in på

kvinnors attityder och beteenden om preventivmedel.

Genom att på PubMed, Sage och EBSCO söka med orden *hormonal contraceptive* eller *oral contraceptive* och *side effects* hittades artiklar skrivna av Sabatini och Cagiano (2006), Littlejohn (2013), Barden-O'Fallon et al. (2009). De behandlar bieffekter som p-piller kan ha.

På PubMed användes sökorden *oral contraception* och *depression* för att hitta artiklar som behandlar sambandet mellan användningen av p-piller och depression. Sådana artiklar hade skrivits av Nygaard Andersen et al. (2014) och Toffol et al. (2012). För att få fram vilka fördelar användningen av p-piller har, söktes orden *hormonal contraceptive* och *benefits* på PubMed. Brynhildsen (2014) har skrivit en artikel där det här tas upp. På PubMed användes också sökorden *hormonal contraception* och *sexual function* för att få reda på vilket samband användningen av p-piller har med sexuella funktioner. Det här behandlar en artikel skriven av de Castro Coelho och Barros (2019).

3.2 Kvinnors beteenden och attityder gentemot preventivmedel

I artikeln "Women's social communication about IUD's" forskade man hurdana digitala och sociala beteenden kvinnorna hade vid spiralanvändning. Studien hade gjorts med hjälp av 24 intervjuer där man intervjuade kvinnor i åldern 15–45 år, av vilka hälften hade använt spiral. Intervjufrågorna bestod av hurudan kommunikation kvinnorna har om preventivmedlen och specifikt om spiralen. Dessutom behandlade frågorna hurudan information de hade fått från andra samt hurudan information de hade gett till andra kvinnor. Dessa svar blev sedan analyserade. Kvinnorna berättade hur de uppskattar konversationer med vänner och familjemedlemmar om preventivmedlen och de anser att de får mycket information på detta sätt. Informanterna berättade dock att den negativa informationen som de fick om spiralen, som oftast var fel, var den som fastnade bäst i minne och var mer dominant. Informanterna fick negativ information genom sina sociala kontakter och tv-reklamer, medan den positiva informationen kom från olika kliniker. Kvinnor som aldrig använt en spiral sökte efter information om sidoeffekter och om hur spiralen fysiskt känns, medan kvinnor som hade erfarenhet av spiral sökte mer information om metodens effektivitet och användning. (Anderson et al. 2014)

I studien "The influence of oral contraceptive knowledge on oral contraceptive continuation among young women" studerade man i kvinnors beteenden och erfarenheter av p-piller genom att skicka undervisande textmeddelanden som innehöll information om pillrets effektivitet, användning, sidoeffekter, risker och fördelar under en sex månaders period. För att få en utgångspunkt gjordes en telefonintervju med 41 olika kunskapsfrågor om p-pillret och efter 6 månader gjorde man intervjun på nytt för att mäta skillnaden. I studien deltog 659 kvinnor i åldern 13–25 år och man delade upp dem i två olika grupper, de som fick textmeddelanden varje dag och en kontrollgrupp som fick rutinvård. Medelåldern av de som deltog var 21 år. De unga kvinnorna fick som medeltal 56 % rätt i början av studien och 60 % efter 6 månaders användning. Den grupp som fått textmeddelanden presterade med ett högre resultat jämfört med kontrollgruppen. Man upptäckte även skillnader i antal poäng mellan de som fortsatte med p-piller och dem som slutat på grund av sidoeffekter och glömska. De som slutade på grund av dessa orsaker hade dessutom lägre poäng än de som slutat av andra orsaker. Studien ville betona att det vore viktigt att fortsätta satsa på att karaktärisera beteenden och kunskapen om p-piller, samt att testa hur man på olika sätt kan förbättra användningen. (Hall et al. 2014)

Studien "Current knowledge, attitude and patterns of oral contraceptives utilization among women in Jordan" gjordes med syftet att ta reda på kvinnornas kunskap, attityder och beteendemönster om p-piller i Jordanien genom ett frågeformulär. Frågorna behandlade demografisk information samt problem med kunskapen och användningen av p-piller. Svaren analyserades och från dem gjordes det sedan en mall som visade kvinnornas kunskap, attityder och tidigare erfarenhet om p-piller. Kvinnorna visade sig ha positiva attityder om p-pillers effektivitet och säkerhet. Endast hälften av kvinnorna visade sig kunna använda p-piller rätt. Ungefär 60 procent av kvinnorna berättade att de fått hjälp av en läkare med användningen. För övrigt kom informationen om hur p-piller fungerar från en läkare (29,9 %). 75,1 procent berättade att de hade drabbats av sidoeffekter som till exempel huvudvärk (42,2 %), humörsvängningar (35,5 %), lättretlighet (33,5 %) och viktökning (28,7 %). Studien ville påpeka att det ännu behövs mer undervisning för att stärka kunskapen om användningen av p-piller. (Bardaweel et al. 2015)

Enligt en undersökning gjord utav Choi & Dempsey (2014) sker det årligen 1,2 miljoner oplanerade graviditeter på grund av felanvändning och inkonsekvent användning av p-piller i Amerika. Om mer information gällande användningen av p-piller fanns kunde man

förhindra en stor del oplanerade graviditeter. Enligt Choi & Dempsey (2014) är procentuella risken för graviditet med rätt användning av p-piller mindre än 1 procent, men genom felanvändning och missförståelse av instruktionerna samt tidsluckor i användningen stiger risken. Detta gör att 9 procent av användarna har risk att bli gravida under första året av användningen.

Geografiska faktorer som kan påverka felanvändningen av p-piller är minoritet, lägre inkomst, lägre utbildningsnivå och att ha en tillfällig partner. Mer modifierade faktorer som kan påverka användningen av p-piller är priset på p-pillret, behovet för frekventa påfyllningar som kräver en vistelse till läkaren eller apoteket, samt sidoeffekter som ömma bröst och icke-schemalagda blödningar. Att eliminera dessa faktorer skulle vara nödvändigt men inte tillräckligt effektivt, eftersom i en studie visade det sig att fastän priset på p-piller togs helt bort var nästan hälften av kvinnorna ändå sena med sina påfyllningar. (Choi & Dempsey 2014)

Situationsanpassande faktorer, som till exempel att ha en daglig rutin, påverkar mycket rättanvändningen. Av användarna som aldrig glömmar ta sitt piller har 90 procent av dem en rutin i att ta pillret samtidigt varje dag. Orsaken bakom tidsluckorna med konsumtionen av p-piller brukar kopplas till någon stor livsförändring som till exempel flytt, ett nytt arbete eller en personlig kris. Studien berättade också hur minskad kunskap i sexualhälsa och negativa attityder gör att kvinnornas preventivmedelsvanor blir inkonsekventa. Dessutom får vilseledande kunskap om p-pillrets sidoeffekter kvinnorna att inte använda pillret rätt. (Choi & Dempsey 2014)

3.3 Nätanvändning

I Ziebland & Wyke's (2012) undersökning som ville ta reda på om patientberättelser på nätet kan påverka människors hälsa, kom man i resultatet fram till att berättelserna kan delas in i sju olika domäner. Ziebland & Wyke berättar att dessa domäner är: att hitta information, känna sig stöttad, upprätthålla en relation med andra, erfarenhet av hälsovårdstjänster, lära sig att berätta historien, visualisera sjukdomen och påverka beteende. I korta drag konstaterades det utifrån dessa upptäckter att online-forum kan hjälpa människor att göra sundare hälsoval och utveckla hälsokunskapen samt förstå mottaglighet

för sjukdom, jämföra olika patientberättelser med sina egna och navigera till olika hälso-tjänster. Å andra sidan kan detta även vara ångestskapande, förvirrande och missledande.

I studien ”User-generated online health content: a survey of internet users in the United Kingdom” ville man undersöka internetanvändare i Storbritannien. Studiens syfte gick ut på att forska relationerna mellan nätanvändning. Forskarna fokuserade sig på fyra olika typer av användare. Dessa var, människor som tar del av online stödgrupper som handlar om hälsa, människor som delar av sig på sociala medier om hälsa och välfärd, människor som tar sig till online forum och där ber om hjälp för sina hälsoproblem samt människor som avslöjar medicinsk information på sociala medier. (O’Neill et al. 2014)

Resultaten visade att en fjärdedel av alla respondenter deltog i någon online stödgrupp och i ett hälsorelaterat socialt nätverk. Ungefär lika många deltog också i något forum, där de bett om hjälp för ett hälsorelaterat problem av andra användare, samt i sociala nätverk där de avslöjat någon medicinsk information. Mer än 20 procent av deltagarna i studien visste inte att man kunde delta i sådant på nätet. Resultatet delade användarna i tre olika kategorier: ”rare users” (78,7 %), som använder nätverken mindre än en gång i veckan, ”users” (13,9 %), som deltar i sådant cirka en gång i veckan, och ”superusers” (7,5 %) som delar med sig och använder dessa nätverk dagligen. Eftersom majoriteten sällan använder dessa hälsorelaterade nätverk kommer ”superusers” att vara de som for-mar hälsoinformation på nätet som andra sedan läser. (O’Neill et al. 2014)

3.4 P-pillrets effekt på kroppen

Artikeln ”Oral contraceptive use in adolescence predicts lasting vulnerability to depression in adulthood” handlar om hur användningen av p-piller, speciellt vid tonårstiden, kan öka risken för kortsiktig depression senare i livet. I artikeln ville de ta reda på om användningen av p-piller ökar utsattheten för långvarig depression hos kvinnor. Studien gjordes genom att undersöka 1 236 kvinnor, inom ”United States National Health and Nutrition”, vars data om deras historia med depression och åldern när de började ta p-piller var synligt och kunde analyseras. Forskarna jämförde kvinnor som börjat ta p-piller i tonåren med kvinnor som aldrig använt p-piller samt med kvinnor som börjat p-pillren vid vuxenåldern efter att ett år drabbats av depression. Undersökningen och jämförelsen gjordes genom utbildade intervjuare.

Resultaten visade att kvinnor som aldrig använt p-piller hade mindre risk att insjukna i depression jämfört med de kvinnor som börjat använda p-piller i tonåren. Detta visade sig också hos kvinnorna som börjat använda p-piller först i vuxen ålder. Studien visade ett samband mellan risken för depression och användning av p-piller från och med tonåren. Forskarna påstod i studien att detta kan förknippas med att tonåren är en väldigt sensitiv tid under vilken användningen av p-piller kunde öka kvinnornas risk för insjuknandet i depression, år efter första användningen av p-pillret. (Anderl et al. 2019)

Sabatini och Cagiano (2006) skriver att depression är en av de vanligaste biverkningarna av kombinationspiller. Hormonbalansen ändras då man tar p-piller och det här kan i vissa fall orsaka humörsvängningar och depression (Nygaard Andersen et al. 2014).

Å andra sidan skriver Toffol et al. att användningen av p-piller skulle kunna förbättra humöret (Toffol et al. 2012). Humörsvängningar är vanliga och är ofta orsakade av yttre faktorer. Om en kvinna vill använda ett hormonellt preventivmedel men påstår att de orsakar humörsvängningar, kan ett annat preparat tas i bruk. (Faculty of Sexual & Reproductive Healthcare 2019)

Gallo (et al. 2014) skriver i en studie om hur många kvinnor och kliniker tror att p-piller gör att man går upp i vikt och kan göra att de därför inte vill använda den här preventivmetoden även fast den är effektiv. Studien gjordes med syftet att se om det finns något samband mellan p-piller och förändringar i vikten. Studien genomfördes genom att forskarna undersökte olika databaser och vad de säger om p-piller. Databaser som CENTRAL, MEDLINE, POPLINE, EMBASE, LILACS samt ICTRP (Clinical Trials Registry Platform) användes för forskningen. Dessutom letade forskarna efter sådan information som ännu inte blivit publicerat genom att kontakta andra forskare. (Gallo et al. 2014)

Resultatet i studien visade 49 tester som passade in i kriteriet. Alla testerna inkluderade 85 kroppviktsförändringar som man jämförde med 52 fall med p-piller, var också placebo inkluderades. Största delen av jämförelserna visade ingen betydande förändring i vikten på grund av preventivmetoden. Denna studie visade att p-piller inte hade något samband med viktökningen. Forskarna ville dock påpeka att vid jämförelse mellan p-piller och viktökning krävs det en placeboeffekt samt viktkontroll över en längre tid för att nå bättre resultat. (Gallo et al. 2014)

Littlejohn (2013) konstaterar att hormonella preventivmedel kan orsaka illamående. I en undersökning gjord av Barden-O'Fallon et al. (2009) framkommer det att 14 procent av kvinnor som varit med i undersökningen har upplevt illamående. Om illamående överhuvudtaget uppkommer beror det både på kvinnan och preparatet. Olika preparat kan fungera olika från kvinna till kvinna. Enligt Brynhildsen kan illamående minska om man tar p-pillret på kvällen (Brynhildsen 2014).

I en undersökning framkommer det att torra slemhinnor i slidan är en biverkning av p-piller (de Castro Coelho och Barros 2019). Det här är också direkt kopplat till smärta vid samlag. Sabatini och Cagiano (2006) konstaterar också att kombinationspiller kan orsaka torrhet i slidan men det är inte en av de vanligaste biverkningarna. Sabatini och Cagiano har i en undersökning kommit fram till att de kan bero mycket på p-pillret om vaginal torrhet framkommer. Det kan också variera från kvinna till kvinna.

4 TEORETISK REFERENSRAM

Till studien valdes tre olika teorier och utifrån dessa togs fram tre olika begrepp som använts till den teoretiska referensramen. De olika teorierna är ICN:s etiska kod för sjuksköterskor, health literacy och Eivor Wallinvirtas etiska modell. Den första teorin, ICN:s etiska kod för sjuksköterskor, ska allmänt kunna ge vägledning för ett etiskt handlande utifrån det behov och värdegrunder som finns i samhället (Svensk sjuksköterskeförening 2017). Den delas in i fyra områden; sjuksköterskan och allmänheten, sjuksköterskan och yrkesutövningen, sjuksköterskan och professionen samt sjuksköterskan och medarbetare. Utifrån dessa områden valdes sjuksköterskan och allmänheten som innefattar att man skall uppvisa professionella värden som innefattar respektfullhet, lyhördhet, medkänsla, trovärdighet och integritet. Med detta menas att man garanterar patientens säkerhet, genomför vård med respekt och informerar på ett sätt som gör att patienten är medveten om det som krävs för att ha möjlighet till att ge informerat samtycke till vård eller medicinsk behandling samt rätten till att säga ja/nej till behandling.

Utifrån de olika värden valdes att fokusera specifikt på begreppet trovärdighet på grund av att det finns många artiklar vars innehåll är fokuserat på allmän hälsoinformation på nätet och dess upplevda trovärdighet, något som starkt korrelerar till denna undersökning. Orsaken till att detta område valdes är för att skribenterna till denna forskning är blivande

vårdare och under processen är det intressant att reda på vad det är som avgör vilken information är trovärdig eller inte på internet samt att användning av information från diskussionsforumet även innebär, likväl som i en verklig situation, att man måste uppvisa professionella värden genom att behandla informationen på ett etiskt korrekt sätt. Genom att se på ämnet ur det perspektivet kan man tolka och analysera i huruvida diskussionsforum är ett trovärdigt forum eller inte samt vilka är de uppkommande frågorna som det vore viktigt att man får trovärdiga svar på.

Det andra begreppet eller teorin som valts till referensramen är health literacy, eller hälsokompetens på svenska, som enligt svensk definition lyder: "individens förmåga att förvärva, förstå och använda hälsoinformation i syfte att bibehålla, främja eller förbättra hälsa, samt att fatta självständiga beslut i hälsofrågor" (Svensk MeSH u.å.). Detta kan ge svar om beteende då det kommer till uppsökande av olika frågor gällande p-piller på nätet och huruvida informationen användarna hittar på diskussionsforumet ger svar på deras frågor eller inte. Det kan ge oss insikt i orsaken till att dessa personer väljer att vända sig till ett diskussionsforum.

Det tredje begreppet som valts som teoretisk referensram är ansvar som ingår i Wallinvirtas etiska modell. Enligt Wallinvirtas teori är ansvar och etik en av grundstenarna inom vården (Wallinvirta 2011). Det finns en del olika sätt att beskriva begreppet på. På webbsidan Svenska Akademiens ordböcker förklaras ansvar som en "skyldighet att se till att viss verksamhet fungerar och att ta konsekvenserna om så inte sker" (Svenska Akademiens ordböcker).

I det följande kapitlet förklaras begreppen mer ingående och visar sambandet till forskningen med hjälp av studier och artiklar som gjorts inom liknande områden. I diskussionsdelen analyseras resultatet ur de olika perspektiven som fås med hjälp av de olika begreppen.

4.1 ICN:s etiska kod för sjuksköterskor

Utifrån teorin har begreppet trovärdighet studerats i förhållande till hälsoinformation på nätet. Nedan beskrivs två artiklar som förklarar sambandet på olika sätt.

Studier visar att studerande och andra unga är den grupp som är mest aktiva då det kommer till sökning av digital hälsoinformation, men det finns för tillfället inte studier som visar denna grupps bedömning av om informationen de hittar är trovärdig eller inte (Rowley 2014). Därmed ville man ta reda på vilka faktorer som påverkar bedömningen. Man skickade ut ett frågeformulär till studerande från ett storstadsuniversitet i Storbritannien. I resultatet framkom det att det finns olika faktorer som påverkar bedömningen i huruvida hälsoinformation på nätet är pålitlig eller inte. Det visade sig att trovärdighet är den viktigaste faktorn till förtroende. Trovärdighet förklarades som information man känner att man kan lita på, är objektiv, opartisk samt att den är kvalitativ och att dess källa innehåller fakta snarare än åsikter.

I en studie gjord utav Cunningham och Johnson (2016) undersöktes huruvida man upplevde trovärdigheten kopplat till hälsoinformation som finns tillgängligt på nätet. Elva deltagare fick till uppgift att söka fram information om ett tidigare välkänt hälsotillstånd på webbsidan patients.co.uk och därefter "tänka högt" då de kommenterade webbsidan och informationen som kom fram i sökresultatet. Det bekräftades att testgruppens kritiska bedömning var baserad på informationens användbarhet och trovärdighet samt att identifiera kvaliteten på informationen och webbplatsens stil och utseende. Det är alltså inte bara informationen i sig som påverkar bedömningen utan också leverantören av informationen.

4.2 Health literacy

Health literacy, eller hälsokompetens på svenska, är en viktig aspekt då man rör sig på hälsorelaterade webbsidor, därför valdes begreppet som en teoretisk referensram för arbetet. Begreppets definition, som förklarades redan tidigare, används som teori för teoretiska referensramen och med hjälp av två stycken artiklar visa hur begreppet har använts i forskning.

Studien "Web-based Discussion Forums on Pregnancy Complaints and Maternal Health Literacy in Norway: A Qualitative Study" som gjorts i Norge tar upp hur webbaserade diskussionsforum är populära informationskällor för gravida kvinnor. Det man ville ta reda på i studien var orsaken till hur dessa kvinnor använder diskussionsforumen för att öka hälsokompetensen. Resultaten kom fram genom en e-mailintervju tillsammans med

11 kvinnor. Man delade upp fynden i tre olika kategorier; 1. sökning av erfarenhetsbaserad hälsoinformation online, 2. förståelse och värdering av erfarenhetsbaserad hälsoinformation online och 3. ta kontroll över egen hälsa. Forskarna föreslog ännu att kvinnorna skulle behöva mer informationskällor gällande ämnet och mer stöd med att konsultera en professionell. (Haukeland Fredriksen et.al. 2016)

I en annan studie ville man se hur e-Hälsokompetens och olika typer av internetanvändare tar hänsyn till det på olika hälsorelaterade nätsidor. Sex stycken olika dimensioner uppstod vid resultaten. Dessa var medvetenhet om källor, igenkännande av kvalitet och betydelse, förståelse av information, upplevd effektivitet, bekräftande av information och att 'vara smart på nätet'. Den mest allmänna dimensionen var medvetenheten om nätkällorna, medan den minst allmänna dimensionen var att förstå informationen. I resultaten kategoriserades också nätanvändarna i fyra olika grupper. Dessa var aktiva hjälpsökare, följare, de som mest skapar innehåll på forumen och de som sällan använder forumen. De som aktivt söker hjälp på de olika nätforumen fick högsta poängen i alla dimensionerna, medan de som involverar sig mindre på forumen fick lägsta poängen vid alla dimensionerna. (Petric et al. 2017)

Forskarna säger att de som aktivt söker råd och stöd på de hälsorelaterade nätforumen har bättre kunskap om deras e-hälsokompetens och kan filtrera potentiellt vilseledande information och upptäcka fel råd. "Core relational users", alltså de som använder nätsidorna mest har mindre kunskap om e-hälsokompetens och har även svårigheter i att känna igen vilken information som är rätt och vilken som är fel. Forskarna betonar hur webbsidornas föreståndare borde övervaka aktiviteten på sidorna för att kunna undvika uppkommande av vilseledande information och genom detta också undvika olika hälsorisker. (Petric et al. 2017)

4.3 Ansvar i Wallinvirtas etiska teori

Wallinvirtas teori om ansvar (Wallinvirta 2011) talar om etik och där ingår begreppet ansvar som en central och viktig del. Wallinvirta skriver: "Ansvar' som omdöme och handling innebär att människan är ansvarig för sitt eget ansvar, ansvarig att ta ansvar och skyldig att stå till svars för sitt handlande". Enligt Wallinvirta har både skribenten och läsaren ett ansvar. Skribenten har ansvar för att texten som skrivs enligt honom eller henne

är sann. Sann betyder i det här fallet att det som skrivs inte är medvetet förvrängt. Läsaren har ansvar att bedöma om den text hon eller han läser går att lita på.

Blomberg (2019) hänvisar till Wallinvirta och konstaterar att ansvar "innebär även att uppfylla en grundläggande skyldighet gentemot den andre; ett etiskt krav och en plikt gentemot andra, liksom sig själv". På diskussionsforum där man kan skriva anonymt utan att se den andra är det lätt att skriva text som nödvändigtvis inte är sann.

Det är på var och ens eget ansvar att få rätt svar på sina frågor. Antingen tror man eller så tror man inte på det man läser på nätet, men oftast får man ta det man läser med en nypa salt. Om man har frågor angående sin hälsa är det säkrast att ringa till sin egen hälsostation eller gå till en hälsovårdare för att få information. Då man skriver sina frågor på diskussionsforum och blint tror på de svar man får kan lätt fel information spridas. På nätet, speciellt på olika diskussionsforum, finns det så kallade "troll" vars enda mål är att orsaka smärta och förnedring, provocera andra och skapa gräl (Streight 2013). Att få korrekt information är viktigt. Informationen bör baseras på kunskap och fakta, inte på någons åsikter (Brynhildsen 2014).

5 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med denna studie är att granska diskussionsforumet Suomi24 för att se vad som diskuteras om p-piller. Med hjälp av trådarna och kommentarerna på Suomi24 vill skribenterna ta reda på vilken kunskap och okunskap som finns samt vilka beteenden som går att känna igen. Det leder till två olika forskningsfrågor: Hurudan information om preventivmedlet p-piller kan man hitta på diskussionsforumet Suomi24? Vilka beteendemönster kan man kartlägga när det gäller uppsökning av information om användning av p-piller på diskussionsforumet Suomi24?

Första frågan blir huvudfrågan som kommer utgöra största fokus i studien. Den andra frågan ger ett resultat som kan utgöra en grund för vidare forskning inom detta ämne om det visar sig att det finns tydliga problem och okunskap. Ämnet har avgränsats och fokuserar därför på dessa frågor som dels kommer att ge svar om återkommande funderingar om själva p-pillret och dels attityder samt beteenden kring själva användningen av preventivmedlet.

6 ETISKA ÖVERVÄGANDEN

Det här arbetet beaktar etiska aspekter med stöd utav de riktlinjer som finns tillgängliga för akademiska arbeten på Arcada. Under hela arbetsprocessen från planerande till genomförande och slutligen till presentation iakttas ärlighet, omsorgsfullhet och noggrannhet. Undersökningen följer de etiska krav som vetenskapliga metoder förväntas ha. Dessutom tas i beaktande etiken inom det egna yrkesområdet. Vid granskning av diskussionsforum är det även viktigt att ta i beaktande hur man hänvisar till kommentarerna. Det skall göras på ett respektfullt sätt så att ingen som har skapat en tråd eller skrivit en kommentar känner sig kränkt eller förnedrad.

(Arcada 2014; Forskningsetiska delegationen i Finland 2012)

Informerat samtycke är ett stort etiskt dilemma då det kommer till forskning på nätet. Informanternas integritet skyddas och undviker ta skada genom hänvisningen till materialet: det ska inte vara möjligt att koppla det hänvisade materialet till en specifik kommentar eller person. För att detta ska vara möjligt att genomföra har det i detta arbete därför fokuserats på återkommande frågor och tankar om p-pillret, då är det inte möjligt att koppla kommentaren till en enskild individ. Inga direkta citat eller utskrivna namn finns utan dessa är istället omformulerade så långt det är möjligt utan att innebörden i materialet påverkas. Detta skyddar deltagarnas privatliv. (Berg 2015 s. 132).

Kozinets (2011 s. 192–198) har tagit upp fyra forskningsetiska frågor som är viktiga att fundera över när man gör en netnografisk studie. Den första handlar om huruvida nätgemenskaper är offentliga eller privata rum. Kozinets (2011) påpekar att samtal som pågår på offentligt tillgängliga platser på internet, utan netnografens deltagande, kan förbises som forskning som görs på människor under förutsättning att “forskaren inte dokumenterar avsändarens eller mottagarnas identiteter och om forskaren lagligt och lätt fått tillgång till dessa meddelanden eller arkiv”. Den andra frågan tar upp informerat samtycke. Om man analyserar arkiverade meddelanden är detta sett ur ett officiellt perspektiv inte samhällsforskning på människor. Den tredje handlar om skada på medlemmar och vad gäller det poängteras det samma risker förekommer i netnografen som det finns i face-to-face-etnografen. Den fjärde och sista frågan behandlar det som redan tagits upp vad gäller att inte nämna namn eller pseudonymer samt användning av direkta citat.

7 METOD

Informationskällan i studien är diskussionsforumet Suomi24 och trådar som kommer upp då man skriver "ehkäisy" i sökfältet. De mest förekommande kommentarerna samlas upp i en tabell för att visa vad diskussionstrådarna innehåller i stort. Senare i diskussionsdelen analyseras resultatet till den tidigare forskningen. Genom att diskutera resultatet och koppla detta till den tidigare forskningen som berör p-piller så går det att svara på frågor ur diskussionsforumet med faktabaserad kunskap.

Den netnografiska forskningsprocessen är väldigt bred och för att finna en väg för hur man ska gå tillväga kräver det att man är medveten om bakgrunden. I det här kapitlet förklaras netnografin som forskningsmetod, hur man inleder forskningen samt vilken metod som specifikt valts för den här studien och mer ingående hur studien följer insamling, bearbetning samt analys av data.

7.1 Netnografi

Robert V. Kozinets är välkänd för att ha myntat begreppet netnografi. I sin andra upplaga *Netnography: Redefined* skriver Kozinets att netnografi är en specifik uppsättning av vetenskapliga praktiker som relaterar till datainsamling, skapande och analys, etiska samt representativa problem där en signifikant mängd av den data som samlas in tillsammans med de genomförda deltagarobservationerna har sitt ursprung i och manifesterar sig genom den data som delas på internet och mobila nätverk. (Kozinets 2015, s. 79)

Begreppet har vuxit fram på grund av frågor som uppstått gällande att studera sociala skeenden på digitala rum samt skillnad gentemot att studera motsvarande fenomen i materiella eller verkliga miljöer. Netnografi är en sammanskrivning av orden internet och etnografi. Vidare kan man dela upp etnografi i grekiskans *ethnos* (folk) och *grafein* (skriva) och definieras som en beskrivning av folk och deras exempelvis sociala/kulturella liv genom vetenskapliga metoder. (Berg 2015, s. 10)

7.1.1 Netnografisk forskningsprocess

Många forskare föreställer sig att det krävs nya metoder, teorier och sätt för att forska med internet och att det skiljer sig från att forska med det materiella. Men många gånger kan netnografisk forskning följa samma principer som de kvalitativa och etnografiska forskningsmetoderna har. Det här betyder att man måste förhålla sig förnuftig till vad som kan vara väsentligt och lämpligt att göra i de olika stegen i forskningsprocessen. Dessutom ska man inte fastna i att netnografin är något helt nytt ämne. Forskningen kan bygga vidare på redan existerande forskning och kunskap som finns både utanför och inom det som direkt hör ihop med internet, alltså både offline och online. (Berg 2015 s. 63–73)

Det kan vara svårt att uppskatta hur omfattande och hur lång tid det kommer ta att samla in det empiriska materialet och därför är det viktigt att vid formulering av forskningsfrågor fundera på i vilken mån det är möjligt att hämta in materialet samt att ta hänsyn till de resurser man har. Eftersom det ofta finns mycket material att röra sig med är det viktigt att utveckla ett fokus och avgränsa sig för att under forskningsprocessens gång ha en tydlig riktlinje inom vilka ramar man ska hålla sig och undvika situationer som medför mycket material eller för stor spretighet i studien. I den sociala kontext som studeras är det väsentligt att man tar hänsyn till hur deltagarna uppfattar och förstår den så att man utifrån det kan utveckla analytiska redskap. (Berg 2015)

Första steget i en netnografisk forskningsprocess handlar om att skapa en övergripande förståelse för det digitala sammanhanget och deltagarna man kan förväntas möta. Därefter lokaliseras de mest aktiva deltagarna för att se hur sammanhanget är organiserat. Genom det är det möjligt att få fram information om strukturer, hierarkier och grupperingar som man kan stöta på samt få kunskap om vad som är och varit viktiga eller mindre viktiga fokusområden. Genom detta kan man hitta nyckelpersoner som leder en vidare i forskningsprocessen då man sedan kan analysera kommunikationen och utveckla en djupare förståelse för det sammanhang som studeras. (Berg 2015 s. 89–93)

Kozinets (2011 s. 91) har skapat ett flödesschema för ett netnografiskt forskningsprojekt. Detta schema förklarar kortfattat hur man kan gå tillväga. I första steget väljer man vilka frågor, sociala platser eller ämnen man vill undersöka. I det följande steget identifierar man val av sammanhang. I det tredje steget observeras deltagandet i gemenskapen samt görs en datainsamling. I det fjärde steget analyseras materialet och resultatet tolkas. I det

sista steget skrivs, presenteras och rapporteras nya forskningsupptäckter och teorins innebörd kopplat till ämnet.

7.2 Arbetsprocessen - datainsamling och dataanalys

I det här arbetet har skribenterna valt att använda Kozinets flödesschema (2011) som beskrevs i föregående kapitel. I och med att arbetet ingår i ett specifikt projekt funderade skribenterna först ut vilket digitalt forum de ville undersöka (steg 1). De funderade ut vilket ämne de ville behandla och kom på flera intressanta idéer, men till slut valdes preventivmedel. Det konstaterades att mycket material går att samla in med hjälp utav diskussionsforum (steg 2). På grund av att det fanns så pass mycket material så avgränsades materialet till det finska diskussionsforumet Suomi24. För att avgränsa arbetet ytterligare valdes p-piller och orsaken är på grund av att detta preventivmedel är populärt och diskuteras mycket i diskussionsforumet. Ytterligare avgränsade skribenterna studien till diskussioner tidigast från år 2018.

När det var bestämt vad skribenterna ville göra med studien lades närmare fokus på diskussionstrådarna i forumet för att lokalisera de olika typerna av kommentarer som fanns vid tillfället. (steg 3). Under tiden då datasamlingen höll på kom det upp 3102 sidor då ordet "ehkäisy" skrevs in i sökrutan. På varje sida fanns 20 olika diskussionstrådar. Alla diskussionstrådar granskades inte på grund av den stora mängden och vissa diskussionstrådar ansågs inte relevanta för ämnet och lämnades bort. Ämnen som exkluderades var exempelvis trådar som berörde andra preventivmedel än p-piller eftersom det preventivmedlet verkade som det mest omdiskuterade. Antalet diskussionstrådar som lästes blev omkring 100 stycken. Om samma tema eller fråga upprepades mer än fem gånger ansågs det vara tillräckligt för att påvisa en återkommande diskussion.

Därefter analyserades materialet (steg 4). Analysen gjordes genom induktiv dataanalys som Kozinets kort förklarar att handlar om enskilda observationer vars syfte är att skapa en övergripande förståelse för ett fenomen (2011 s. 160–164). Detta förklarar Kozinets att är möjligt att genomföra genom kodning vilket betyder att man sammansätter ett eller flera ord som tillsammans utgör ett mönster. Man sparar orden i olika kategorier och ord under samma kategori kan tolkas mot varandra. Kodningen i detta arbete resulterade i tre

olika huvudkategorier med de kommentarer som samlades in. Av de relevanta diskussionerna blev det sammanlagt 17 olika underkategorier/koder som blev placerade under rätt tillhörande huvudkategori. I resultatet tas detta fram genom en visuell tabell som förtydligar detta för läsaren.

8 RESULTAT

I studien kategoriseras frågorna och tankarna på Suomi24 i en tabell. Att kategorisera frågorna och tankarna konkretiserar skrivarnas kunskap samt gör det tydligare för läsaren.

Resultatet kategoriserades i frågor, myter/tankar och i felanvändning. Orsaken till denna indelning baserades på de mest frekventa diskussioner och kommentarer som kom upp då forumet analyserades. För att stöda den andra forskningsfrågan som handlar om att kartlägga beteendemönster lades just mycket fokus på de diskussionstrådar som var kopplade till användning av p-piller.

På diskussionsforumet kommer det mest upp olika typer av frågor angående p-piller. De vanligaste frågorna som uppkom är listade nedanför i tabellen. Många har dessutom mycket fördomar och andra tankar om p-piller som de öppet sprider och berättar om på forumet, därför sattes de under kategorin myter. Dessa tankar kommer oftast från människor som redan använder p-piller som ett preventivmedel, men man kan dessutom läsa om många fördomar och myter som personer som tänker på att börja använda p-piller har innan de påbörjat användningen. Dessutom framkommer det att många kvinnor felaktigt använder p-piller och skriver då öppet om sina misstag på forumet.

Tabell 1 visar de vanligaste och mest återkommande diskussionsämnena som uppkommer på Suomi24 i kategorin "ehkäisy". Kommentarer och frågorna, som tagits från Suom24, i kapitel 8 och 9 är tagna tidigast från år 2018.

Tabell 1. De vanligaste frågorna och tankarna om p-piller på Suomi24 (2019)

Frågor	Myter/tankar	Felanvändning
Hur fungerar sockerpiller?	Viktuppgång	Glömmer ta pillret
Är det vanligt med genombrottsblödning?	Illamående	Har samlag då pillret inte börjat verka ännu
Kan jag vara gravid?	Torra slemhinnor	Tar inte till hänsyn faktorer som t.ex. magsjuka och den preventiva effekten
Hur kan jag flytta mina mens?	Smärta vid samlag	Börjar användningen av p-piller fel
Varifrån får jag mina första p-piller och kommer mina föräldrar att få veta?	Humörsvängningar	
Hurdana sidoeffekter har p-piller?	Depression	
Vill ha information om ett speciellt märke		

De vanligaste frågorna behandlar hur p-piller fungerar och hurdana sidoeffekter de har. I en av huvudkategorierna "frågor" har listats sju olika underkategorier. Många frågar om vad p-piller är hur de fungerar och hur ofta de behövs ta. Dessutom finns det många funderingar över sockerpillren och om de behövs ta. Vissa pillermärken har sockerpiller medan andra saknar dessa som kan göra att vissa kan bli förvirrade. Många undrar också över genombrottsblödningar som kan ingå i p-pillrets sidoeffekter. Sådana blödningar kan skrämja flickor samt kvinnor och då tycks de vända sig till andra på diskussionsforum. Efter att granskat Suomi24-forumet verkar genombrottsblödningar vid användningen vara relativt normalt och det förekommer hos många användare. Många vill också dela med sig om sina andra sidoeffekter som de fått på grund av p-piller samt höra hurdana sidoeffekter och erfarenheter andra har, samt vilket pillermärke de använder. Dessutom

finns det många funderingar över hur man kan flytta på sin mens med hjälp av pillren. Enligt informanterna på Suomi24 är en av de största orsakerna till varför de tycker om p-pillren att man med hjälp av dem kan hoppa över eller flytta på sin menstruation. Det är inte så enkelt att hoppa över mensen och ändra på användningen och därför söker kvinnorna efter råd före de gör det, för att undvika en möjlig graviditet.

De flesta frågorna på Suomi24 behandlar dessutom risken samt rädslan för graviditet, detta betyder att flesta av frågorna på forumet börjar med frågan; 'Kan jag vara gravid?'. Det här kan i vissa fall kopplas till felanvändning av pillret eftersom många av frågorna innehåller att något misstag eller glömska har hänt vid användningen. Vissa är dock rädda för att p-piller inte är tillräckligt pålitligt som preventivmedel och är därför rädda för en oplanerad graviditet.

De vanligaste frågorna som unga ställer är hur man börjar användningen av p-piller och hur man ska ta sig till väga. De undrar över var man ska ta kontakt och om man behöver tala med en läkare eller bara en skötare. En annan sak som unga har många frågor om är om föräldrarna kommer att få veta om påbörjandet av p-piller. Många unga oroar sig över hur föräldrarna kommer att reagera när man börjar använda något preventivmedel och vill hellre att föräldrarna inte får veta.

Diskussionstrådarna kategoriserades också enligt en annan huvudkategori "myter och tankar" eftersom det genom tiden har uppstått vissa myter kring p-piller. Under denna kategori finns sex olika underkategorier. Vissa av dessa myter och tankar stämmer, men är inte så svartvita som de skrivs på forumet. Smärta vid samlag är något som många kan få då de börjat ta p-piller och som många skriver om på forumet. Detta kan härstamma från torra slemhinnor (Hälsobyn 2018), som också är något som många kopplar samman med p-piller. Hälsobyn (2017) berättar också hur studier har visat att kombinationspiller kan ha ett samband med till exempel vulvodyni, vestibulodyni och vestibulit, som ökar smärttillstånd i det yttre könsorganet.

Andra myter och tankar som kopplas med p-piller, och som ofta uppkommer på forumet, är viktuppgång, illamående, humörsvängningar och depression, som togs upp i kapitlet om tidigare forskning. Dessa kan också höra till frågorna som behandlar sidoeffekterna, eftersom de är till viss mån p-pillrets sidoeffekter. Då brukar skribenten på forumet beskriva sina symtom och kopplar dem då till p-piller. Det verkar också vara ett sätt att se om

man är ensam med dessa symtom eller om det faktiskt är ganska vanliga. Dessa diskussioner brukar då minska skribentens stress då man ser att andra lider av samma. Dessa olika symtom eller myter som människorna har om p-piller brukar man aktivt diskutera om på forumet eftersom många kan identifiera dessa symtom hos sig själv och genom detta kan man få kamratstöd. Denna studie går dessutom mer djupare in på dessa myter i senare kapitel.

Den tredje och sista huvudkategorin är “felanvändning” med tillhörande fyra underkategorier. Det vanligaste är att man glömmet ta pillret. Då frågar kvinnorna på forumet vad de ska göra och hur de nu ska ta sig vidare. Andra vanliga misstag som kvinnor gör är att de börjar användningen av p-piller fel. De till exempel låter sju dagars uppehållet bli för långt, som gör att preventiveffekten minskar, eller så väntar de inte till den rätta dagen när de börjar första användningen av pillret, som gör att preventiveffekten ännu inte är i kraft. Detta kan kopplas med hur några har samlag fastän pillret inte börjat verka ännu. Det här verkar vara ett återkommande problem som många är medvetna om och vet att de nu använt pillret fel, eftersom de kommer till diskussionsforumet och frågar om råd om vad de nu ska göra. Några tar inte heller hänsyn till magsjuka och preventiveffekten.

Efter att ha granskat diskussionsforumet Suomi24 verkar de mest vanligaste diskussionsämnena vara rädslan för graviditet och felanvändningen av pillret samt viljan att söka efter kamratstöd genom att beskriva sidoeffekter eller andra symtom som p-piller gett dem. Människorna vill dessutom öka sina kunskaper om p-piller och olika p-pillermärken genom att fråga mer specifika frågor om hur denna preventivmetod i verkligheten fungerar och vad pillret faktiskt innehåller. De vill veta vad som är bra och dåligt med detta preventivmedel och vill utnyttja alla dess egenskaper samt nå en optimal preventiveffekt.

9 DISKUSSION

I detta kapitel analyseras materialet från diskussionsforumet Suomi24 tillsammans med den tidigare forskningen, den teoretiska referensramen och de etiska övervägandena.

9.1 Analys av resultatet och den tidigare forskningen

I studien gjord av Hall et al. (2014) kom det fram att den mest omfattande orsaken till fortsatt användning eller avbrytande av p-piller är kunskap kontra okunskap. Författarna menar att det behövs flera mer utvecklade hälsostراتيجier, särskilt teknologiska innovationer för att öka kunskapen och användningen av p-piller hos unga kvinnor. Det togs upp olika orsaker till avslutad användning. Exempelvis på en faktor var olika sidoeffekter. I slutet av studien kunde skribenterna konstatera att ständig oro för biverkningar och risker leder till en negativ användarupplevelse och är en av orsakerna till felanvändning och avbrytande. I diskussionsforumet hittades olika former av sidoeffekter och felanvändning som alltså fortfarande diskuteras och utifrån det kan man konstatera att ingen stor förändring skett under dessa år. Med hjälp av informationen från diskussionsforumet går det att styrka påståendet om att det behövs mer effektivare sätt att ge ut kunskap om p-piller eftersom det har en tydlig inverkan på rättanvändning och fortsatt användning.

Dessutom visade studien gjord av Bardaweel (et al. 2015) att okunskapen vid användningen av p-piller är ett problem globalt. Studien kom också fram till att många kvinnor använder p-piller fel och de ville påpeka hur man borde få information om användningen av p-piller mer tillgänglig för kvinnor. Detta kan kopplas med resultaten från Suomi24 eftersom man tydligt kan se felanvändningen av p-piller och hur detta är en stor risk när det gäller preventivmedel.

Choi & Dempsey (2014) gjorde också en studie med synen på felanvändning av p-piller. Enligt dem sker det massor med oplanerade graviditeter bara på grund av felanvändning. Enligt Choi & Dempsey (2014) är en stor del av felanvändningen glömska; man glömmer ta pillret, köpa en ny förpackning eller till exempel förnya recept. Som skribenterna tog upp i resultatkapitlet är glömska också ett av de vanligaste diskussionsämnen på forumet när det gäller felanvändning. Människorna tar sig då till diskussionsforumet och frågar där anonymt vad de nu ska göra när de glömt ta pillret och vad som händer nu. Detta kan kopplas till okunskap eftersom de inte riktigt förstår vad det betyder när man glömmer ta p-piller och hur man ska göra efter en glömska. Som det redan tidigare konstaterats borde man därför öka denna kunskap genom att till exempel ge mer information om användningen av preventivmedlet.

Glömska behöver man inte alltid koppla med okunskap, eftersom några vet hur p-piller fungerar och hur stor risk det är glömma att ta sitt piller, men ändå flera gånger har glömt ta den. Det kan hända att vissa ignorerar hur viktigt det är att ta pillren och särskilt i rätt tid. Det här är något som de också skriver öppet om på forumet. Alla får ändå bestämma själv hur de använder ett preventivmedel och man kan inte blanda sig in i någon annans preventivmedelsvanor. Å andra sidan verkar några kvinnor vara för försiktiga med p-pilleranvändningen och litar inte på dess effekt. De till exempel använder samtidigt kondom eller är rädda för graviditet varje månad, fast det inte skulle finnas någon orsak för det.

Vid till exempel glömska eller andra misstag skulle kvinnorna lättast och säkrast få svaren om de läste det egna pillermärkets bipacksedel. Att de tar sig till ett diskussionsforum för att få svar på sina frågor ökar risken för till exempel graviditet eftersom det kan ta länge innan de får något svar och då kan man inte heller alltid lita på om svaret stämmer. Å andra sidan är det också vissa som uppmanar till att man ska uppsöka professionell hjälp.

Ziebland & Wyke (2012) tar upp ett större perspektiv att se på diskussionsforumens betydelse. Många gånger handlar det inte bara om att man vill ta reda på oklarheter kring p-pillrets effekt. Det kan hjälpa att veta att andra personer är i samma situation och läsa andras historier för att få tips om hur gå tillväga och välja sunda val. Eller så skriver man där för att snabbt få svar på en fråga, exempelvis om man glömt ta ett piller och hur man då ska gå tillväga. De som delar med sig av förändrad sinnesstämning eller smärta vid samlag kanske inte heller vill prata om det med någon eftersom det är ett känsligt ämne och istället skriver av sig utan att någon behöver veta vem man är.

Som Anderson et al. (2014) undersökte uppskattar kvinnorna konversationerna om olika preventivmetoder med familjemedlemmar och vänner, och tycker att de får bra information genom detta. Detta har inte en så stark koppling till denna undersökning, eftersom det undersöktes hurdana konversationer kvinnorna har på nätet. Studien (Anderson et al. 2014) kom också fram till att de som redan har erfarenheter av något preventivmedel, i detta fall var det spiralen, oftast frågar efter effektivitet, medan de som inte har någon erfarenhet frågar efter sidoeffekterna. Detta stämmer till viss mån också användningen av p-piller. De som inte ännu börjat p-piller frågade mycket om sidoeffekterna och undrade

över dem, medan de som använt p-piller en längre tid undrade över hur effektiva de är och om de går att lita på.

O'Neill (et al. 2014) ville ta reda på hur vanligt det är att människorna i Storbritannien deltar på internetforum. Resultaten visade att de som använder forumen minst, det vill säga de så kallade "rare users", var den största gruppen, medan "super users" var den minsta. Genom denna studie kan man då se att mängden människor som deltar på forumen är liten. Suomi24 verkar ändå vara ett väldigt populärt diskussionsforum och kategorin "ehkäisy" innehåller massor med olika trådar. Man kan ändå inte säga hurdana internetanvändare detta forum innehåller, eftersom detta inte var denna studies syfte. Det är ändå intressant att se ungefär hur många människor brukar använda sådana diskussionsforum och vilka ämnen som är populära. I detta fall var ämnet som valts till denna studie väldigt populärt.

Depression eller låg sinnesstämning är något som kvinnor kopplar till p-piller, också på Suomi24. Detta kom upp då människor ifrågasatte p-pillrets sidoeffekter och många tyckte att depression kunde höra till en av dem. Flera p-pilleranvändare skriver på forumet att de känner sig deprimerade och är oftare gråtfärdiga än normalt. En del personer kan bli rädda då de läser hur många som drabbats av humörsvingningar och vill därför inte börja ta p-piller. Studien som utfördes av Anderl et al. (2019) visade att det finns en koppling mellan p-pilleranvändningen från och med tonåren och depression. Forskarna ville dock påpeka att tonåren är en väldigt sensitiv tid och kan därför också öka risken för insjuknandet av depression.

Andra studier visar också att depression och användningen av p-piller kan ha ett samband med varandra. I studien gjord av Sabatini & Cagiano (2006) visas depression vara en av pillrets vanligaste sidoeffekter. Dessutom stöder också studien gjord av Nygaard Andersen (et al. 2014) detta. Det här betyder att människorna på diskussionsforumet har relativt god kunskap om sambandet mellan depression och kombinationspiller, men enligt Toffol (et al. 2012) borde man inte vara rädd för detta eftersom humörsvingningar är vanliga och ofta orsakade av yttre faktorer. Många på forumet säger också att de antingen bytt p-pillermärke eller preventivmedel efter att ha drabbats av dessa sidoeffekter en längre tid. Faculty of Sexual & Reproductive Healthcare (2019) ger samma råd i dessa fall.

Viktökning är en annan sidoeffekt som människorna på forumet tycker att p-piller orsakar, men enligt Gallo et al. (2014) är det inte så. Som studien påvisade uppkom det inga större förändringar i vikten på grund av p-piller i största delen av jämförelserna. Viktökningen kan handla om andra faktorer som lätt går att koppla till användningen av p-piller, som till exempel ett nytt förhållande då man kanske tycker mer om att gå ut och äta och ta det mer lugnt samt att ligga på soffan.

Dessutom är till exempel illamående en vanlig bieffekt som kan kopplas med p-piller. På diskussionsforum är illamående i samband med p-piller också en fråga som förekommer flera gånger. Som Littlejohn (2013) konstaterade i sin studie kan hormonella preventivmedel orsaka illamående. Dessutom visade studien av Barden-O'Fallon (et al. 2009) att 14 procent av kvinnorna som deltog i undersökningen upplevde illamående på grund av p-piller. Detta betyder att människorna har rätt också på Suomi24 när de kopplar illamående med användningen av p-piller.

För att underlätta unga människors tilltro till p-piller borde det finnas mer information till hands om vart man ska vända sig till, så att detta skulle underlätta ungas anskaffning av preventivmedel. Kanske också skolhälsovårdaren mer kunde betona att man kan komma till honom eller henne och tala om saken. Eftersom denna information inte är tillräckligt tillgänglig för unga och de till exempel är rädda över att föräldrarna kommer att få veta, kan detta vara något som förhindrar dem att ta sig vidare och därför borde det också betonas att föräldrarna inte kommer att få veta om ungdomen så vill. Det är förståeligt att man kanske då frågar anonymt på ett diskussionsforum om man inte vet vart man ska ta sig eller inte kanske vågar fråga någon direkt.

9.2 Koppling till teoretisk referensram

I det här kapitlet tolkas resultatet ur den teoretiska referensramens perspektiv. Begreppet trovärdighet talar mycket för hur vårdare ger ut information, men i detta arbete har det ännu inte lagts fokus på att se problemet ur den synvinkeln. Det har främst fokuserats på varför människor söker information på nätet, vilket är en viktig sak att reda ut för att reda ut vilken typ av tjänster eller information som de är ute efter.

Rowley ville ta reda på vilka kriterier som unga har då de söker information på nätet. Det visade sig att trovärdighet är den viktigaste faktorn och begreppet kan delas in i olika

faktorer baserat på hemsidans information. Cunningham & Johnson kom i sin studie fram till att det även är hemsidans stil och utseende som har betydelse för en trovärdig bedömning. Nu går det inte att bedöma om människorna som söker sig till Suomi24 upplever att informationen är trovärdig eller ej, i och med att skribenterna i denna studie inte har interagerat i forumet och inte heller vet varför de väljer just det forumet. Hemsidan utser sig vara Finlands största e-community och det skulle kunna vara en faktor samt att utseendet och stilen på hemsidan ser välarbetad och organiserad ut. Skribenterna har dock i resultatet av denna studie fått fram viktig information från diskussionsforumet som tar reda på vilken typ av frågor om p-piller som dessa människor behöver få trovärdiga svar på.

I samband med digitaliseringen behöver också vården utvecklas så att information finns lättillgänglig på nätet. Som ICN:s kod för sjuksköterskor säger så bör man kunna ge rätt information som klienten förstår för att han eller hon ska kunna besluta om sin egen vård. Det finns hemsidor och applikationer som går att använda men det betyder också att vårdare behöver vara medvetna om vilka digitala tjänster som går att lita på. Många frågor om p-piller uppkommer under användningstiden och då vore det bra om klienten vet vilka digitala tjänster som går att söka upp eftersom det är konstaterat att många vänder sig till internet först innan man uppsöker professionell hjälp. Det skulle underlätta för klienten som då får ett snabbt svar och vägledning samt då även vet att man har fått tag i trovärdig information.

Man kan som användare av ett diskussionsforum inte påverka sanningshalten i vad de andra användarna skriver. Därför måste var och en själv ställa sig mycket kritisk till det man läser. Ansvaret att få korrekt information ligger alltså på läsaren. Man måste lära sig att vara granskande och hellre söka sig till sidor som är skrivna av professionella.

Det är också svårt att analysera skrivarnas hälsokompetens på Suomi24, eftersom man inte vet hur skrivarna tar emot den råd de får. Fast de frågar efter råd och information gällande p-piller kommer det inte fram om de själv tror på svaren de får, eller hur allvarligt de tagit emot någons råd. Några av frågorna och svaren på diskussionsforumet var bekymrande när det kommer till kunskap om reproduktiva hälsan och preventivmedlen, som visar att alla inte har samma hälsokompetens på diskussionsforumet.

Suomi24 är Finlands populäraste diskussionsforum och därför tror människor också att det går att lita på. Som Petric (et al. 2016) också kom fram till är de mest aktiva användarna också de som kan filtrera bort vilseledande och felaktig information, medan de som inte använder forumen så mycket inte har den kunskapen. Detta kan möjligtvis också gälla på Suomi24. Skribenterna kan ändå inte säkerställa detta eftersom de inte vet något om skrivarna på forumet och hur aktiva de är.

Att forska och undersöka människors hälsokompetens, speciellt på online forum där alla kan läsa informationen som skrivs, är viktigt men svårt eftersom diskussionsforumet är anonymt.

9.3 Etiska reflektioner

I denna undersökning har etiken kopplat till netnografisk forskning tagits i beaktande med hjälp av Kozinets fyra forskningsetiska frågor (2011). I detta kapitel förklaras närmare på vilket sätt studien har följt de krav som de olika etiska kraven förutsätter.

Nätgemenskapen

Eftersom Suomi24 är ett offentligt forum och även det största diskussionsforumet i Finland togs beslutet att skriva ut forumets namn i forskningen. Vem som helst har tillgång till materialet, men i undersökningen har identiteterna skyddats för att ingen ska känna sig blottad eller förnedrad. Det är viktigt på grund av att ämnet är känsligt och kan upplevas intimt och privat.

Informerat

Samtycke

De personer som skrivit på Suomi24 är medvetna om att kommentarerna är synliga för alla som går in och läser. I undersökningen togs dock beslutet att inte interagera sig i forumet för att det då skulle tydliggöra att just specifikt de kommentarerna i den tråden använts för undersökningen. Om man exempelvis googlar på denna undersökning ska det inte vara möjligt att koppla en specifik kommentar till det här arbetet.

Skada

på

medlemmar

Resultatet har presenterats på ett objektiva och sakligt sätt. I diskussionen har de framställda problemen förklarats på ett etiskt sätt för att undvika att någon känner sig träffad.

Syftet är att belysa de här problemen så att det i framtiden kan ske en lösning och inte att peka ut en enskild individ som gjort fel.

Användning av namn, pseudonymer eller direkta citat

Det gjordes en överskådlig blick över materialet för att få en uppfattning om de mest förekommande kommentarerna. Därefter räknades kommentarerna och dokumenterades i resultattabellen (tabell 1). På det sättet behövdes aldrig namn eller pseudonymer användas och det ansågs även vara irrelevant. Det viktigaste var att ta reda på vad som skrevs och inte vem som skrivit kommentarerna. Citaten omformulerades genom att liknande kommentarer fick en enskild rubrik och förklarades sedan i resultatet enligt kategorier.

10 KRITISK GRANSKNING

Vi lade upp en plan och hade som mål att få arbetet klart innan slutet av februari och helst presentera arbetet under Thesis forum i januari. Vi var överens om att det är väldigt viktigt att få examensarbetet avklarat innan vårens praktik eller innan tredje året tar slut. Tyvärr kunde vi inte presentera arbetet i januari och eftersom våra praktik började redan i februari, på olika ställen i Finland, måste vi skjuta upp presentationen ända till våren. Uppskjutandet av arbetet gjorde arbetsprocessen en grad svårare, men vi klarade ändå oss och fick mera tid för att finslipa arbetet.

En undersöknings empiri har två krav: den ska vara giltig och relevant samt vara pålitlig och trovärdig (Jacobsen 2012). Det handlar i korta drag om studien mäter det som avses att mäta, att resultaten inom ett avgränsat ämne går att generalisera samt att undersökningen går att lita på och är genomförd med trovärdiga metoder. Vi har tagit detta i beaktande genom att bland annat använda oss av metoder som specifikt riktar sig till netnografiska studier, men utmaningen under forskningsprocessens gång har varit själva avgränsningen. Metoden som valdes anses ha varit bra och hjälpt oss nå konkreta resultat. Genom denna metod har vi också lyckats besvara våra forskningsfrågor samt syftet, och genom detta visar studien det som den också påstått visa. Tack vare detta anser vi att vår undersökning har blivit lyckad.

Artiklarna som vi valt till tidigare forskningen är också relevanta och stöder vår undersökning. Att hitta goda vetenskapliga artiklar på finska eller svenska gav oss

svårigheter och därför är de mesta skrivna på engelska och behandlar andra länder än Finland. Tack vare artiklarna om Suomi24 fick vi en bra bas på vår undersökning och kunde från dem bestämma hurdan vår undersökning skulle bli. Andra artiklar som skulle ha behandlat Suomi24 hittades inte, men vi anser att de som vi använde oss av ger läsaren tillräckligt med information om detta diskussionsforum. Vi saknade också mer undersökningar där man forskar om kvinnornas beteenden på diskussionsforumen angående p-piller. Vi hittade många undersökningar angående andra preventivmedlen, men inte p-piller. När vi sedan hittade en undersökning som behandlade p-piller och kvinnornas beteenden kring detta, forskades detta genom andra sociala medier och inte diskussionsforum. Resultaten i artiklarna, i kapitlet tidigare forskning, gav oss ändå relevanta svar och kan kopplas också med vårt eget resultat, fast undersökningarna var av olika typer.

Vi anser också att begreppen och modellen som använts för teoretiska referensramen syns genomgående i arbetet och vi tycker att de passade in bra i vår studie. Dessa begrepp och modeller är viktiga att tänka på när man rör sig på anonyma diskussionsforum, speciellt de som behandlar hälsorelaterade ämnen.

Arbetet har också följt de etiska principerna för god vetenskaplig praxis som redovisas av Arcada. Vi har respekterat skrivarnas anonymitet vilket betyder att inga kommentarer kan kopplas med någon specifik person.

Vi hade önskat att få använda oss av exempelvis enkäter eller intervjuer för att ytterligare öka pålitligheten i arbetet men det hade tagit för lång tid. Genom det hade vi kunnat komplettera materialet på diskussionsforumet och säkerställa att de frågor vi tar upp överensstämmer med svar i enkät/intervju. Det här är exempelvis något som man skulle kunna fokusera på i framtida forskning. Det hade varit intressant att veta hurdana känslor som väcks då man läser kommentarerna på en tråd eller hur man går tillväga med den information man får till svar. Det tror vi är något man kan få svar på genom enkät/intervju. I och med att vi enbart använder ett finskt diskussionsforum kan vi inte heller se eventuella skillnader i andra länder. Därför har vi använt forskningsfrågor som ger oss allmänna svar på och en bredare inblick i vad som diskuteras på diskussionsforumet. Vi tror dock att kommentarerna går att generalisera eftersom vi allmänt påvisar ett beteendemönster på nätet samt vanliga frågor som förekommer gällande p-pillrets

effekter och användning. Men även detta är kanske något att fokusera på i framtida forskning.

KÄLLOR

- Anderl, C., Li, G., Chen, F., 2019, Oral contraceptive use in adolescence predicts lasting vulnerability to depression in adulthood, *Department of psychology, University of British Columbia, Vancouver*. Tillgänglig: UBC News. Hämtad: 18.10.2019.
- Anderson, N., Steinauer, J., Valente, T., Koblentz, J., Dehlendorf, C., 2014, Women's social communication about IUD's: a qualitative analysis, *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*. Tillgänglig: Wiley online library Hämtad: 30.10.2019.
- Arcada, 2014, *God vetenskaplig praxis i studier vid Arcada*. Tillgänglig:https://start.arcada.fi/system/files/media/file/2019-06/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf. Hämtad: 18.11.2019.
- Bardaweel, S., Amal, A., Kilani, M-Z., 2015, Current knowledge, attitude and patterns of oral contraceptives utilization among women in Jordan, *BMC's women's health*. Tillgänglig: PMC Hämtad: 31.10.2019.
- Barden-O'Fallen, J., Speizer, I., Rodriguez, F. och Calix, J., 2009, Experience With Side Effects Among Users of Injectables, the IUD, and Oral Contraceptive Pills in Four Urban Areas of Honduras, *Health Care for Women International*, vol. 30, nr 6, s. 475-483.
- Berg, M., 2015, *Netnografi – Att forska med och om internet*, Studentlitteratur, Lund.
- Bhalerao-Gandhi, A. och Kadam, J. G., 2018, Combined Oral Contraceptive Pills: Benefits v/s Risks, *Indian Obstetrics & Gynaecology*, vol. 8, nr 4, s. 28-33.
- Blomberg, A.-C., 2019, Operationssjuksköterskans vårdande och kompetens inom perioperativ vård, *Karlstad University Studies*.
- Brynhildsen, J., 2014, Combined hormonal contraceptives: prescribing patterns, compliance, and benefits versus risks, *Therapeutic Advances in Drug Safety*, vol. 5, nr 5, s. 201-213.

- Choi, Angela., Dempsey, Angela., 2014, Strategies to improve compliance among oral contraceptive pill users: a review of the literature, *Open access journal of the contraception*, vol. 5, s. 17-22
- Chu, J., Ping Wang, M., Shen, C., Viswanath, K., Lam, T., Chee Chan, S. 2017, How, when and why people seek health information online: qualitative study in Hong Kong, *Interactive journal of medical research*, Tillgänglig: NCBI Hämtad: 27.12.2109
- Cunningham, A., Johnson, F., 2016, Exploring trust in online health information: a study of user experiences of patients.co.uk, *Health information & Libraries Journal*, vol 33:4
- de Castro Coelho F. och Barros C., 2019, The Potential of Hormonal Contraception to Influence Female Sexuality, *International Journal of Reproductive Medicine*, vol 2019.
- Faculty of Sexual & Reproductive Healthcare, 2019, Combined Hormonal Contraception. Tillgänglig: <https://www.fsrh.org/standards-and-guidance/documents/combined-hormonal-contraception/> Hämtad 3.1.2020.
- Gallo, M., Lopez, L., Grimes, D., Carayon, F., Schulz, K., Helmerhorst, F., 2014, Combination contraceptives: effects on weight, *Cochrane Database of Systematic Reviews*. Tillgänglig: Cochrane library. Hämtad: 9.11.2019.
- Hall, K., Castano P., Westhoff, C., 2014, The influence of oral contraceptive knowledge on oral contraceptive continuation among young women, *Journal of Women's health*, vol. 23 issue 7
- Haukeland Fredriksen, E., Harris, J., Moland, K M., 2016, Web-based Discussion Forums on Pregnancy Complaints and Maternal Health Literacy in Norway: A Qualitative Study, *J Med Internet Res*, vol. 18 nr 5
- Henricson, M., 2012, *Vetenskaplig teori och metod - Från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund

- Hälsobyn, 2018. Tillgänglig: <https://www.terveyskyla.fi/naistalo/sv/sexuell-h%C3%A4lsa/sm%C3%A4rta-i-de-kvinnliga-k%C3%B6nsorganen> Hämtad: 7.11.2019.
- Hälsobyn, 2017. Tillgänglig: <https://www.terveyskyla.fi/naistalo/sv/sexuell-h%C3%A4lsa/sexualitet-i-livets-olika-skeden/preventivmedel> Hämtad: 7.11.2019.
- ICN:s etiska kod för sjuksköterskor, 2017, Svensk sjuksköterskeförening. Tillgänglig: https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/etik-publikationer/sjukskoterskor-nas_etiska_kod_2017.pdf Hämtad: 9.12.2019
- Ihme, A. och Rainto, S., 2015, 3 uppl., *Naisen terveys*, Otavan kirjapaino Oy, Keruru.
- Juvonen, A., 2017, Learning medicinal habits from discussion forum data. Tillgänglig: <https://www.futurice.com/blog/learning-medicinal-habits-from-discussion-forum-data> Hämtad: 6.1.2020.
- Kielipankki, 2019. Tillgänglig: <https://www.kielipankki.fi/sprakbanken/> Hämtad 6.1.2020.
- Korp, Institutet för de inhemska språken, 2019. Tillgänglig: https://korp.csc.fi/#?stats_reduce=word&cqp=%5B%5D&corpus=ftb3_euoparl.ftb3_jrcacquis.ftb2_reitti-demo Hämtad: 8.12.2019.
- Kozinets, R. V., 2011, *Netnografi*, Studentlitteratur, Lund
- Kozinets, R. V., 2015, *Netnography: redefined*, SAGE Publications Ltd
- Littlejohn, K. E., 2013, "It's those pills that are ruining me" Gender and the social meanings of hormonal contraceptive side effects, *Gender & Society*, vol. 26, nr 6, s. 843-863.
- Läaketutka, 2019. Tillgänglig: <https://laaketutka.fi> Hämtad: 8.12.2019.

- Nygaard Andersen, M., Bech, P. och Csillag, C., 2014, Development and remission of depressive symptoms and treatment with hormonal contraceptives, *Oxford Medical Case Reports*, vol 2014, nr 3, s. 63-64.
- O'Neill, B., Zieblan, S., Valderas, J., Lupianez-Villanueva, F., 2014, User-generated online health content: a survey of internet users in the United Kingdom, *Journal of medical internet research*. Tillgänglig: NCBI Hämtad: 21.11.2019.
- Petric, G., Atanasova, S., Kamin, T., 2017, Ill literates or Illiterates? Investigating the eHealth literacy of users of online health communities, *Journal of medical internet research*. Tillgänglig: NCBI Hämtad: 2.12.2019
- Rowley, J., Johnson, F., Scaffi, L., 2014, Students' trust judgement in online health information seeking, *Health Informatics Journal*, 21, s. 316 - 327. Tillgänglig: SAGE Journals Online. Hämtad: 17.10.2019.
- Sabatini, R. och Cagiano, R., 2006, Comparison profiles of cycle control, side effects and sexual satisfaction of three hormonal contraceptives, *Contraception*, nr 74, s. 220-223.
- STT, 2017, *Läaketutka-palvelu luotaa suo-ma-lais-ten ko-ke-muk-sia lääkkeistä*. Tillgänglig: <https://www.sttinfo.fi/tiedote/laaketutka-palvelu-luotaa-suomalaisten-kokemuksia-laakkeista?publisherId=3747&releaseId=64871549>
Hämtad 6.1.2020.
- Streight S., 2013, How to Identify and Defeat an Internet Troll, *The Peorian*. Tillgänglig: <http://www.peorian.com/technology/technology-news/trolls-cyberbullies/1079-how-to-identify-and-defeat-an-internet-troll> Hämtad: 20.11.2019.
- Svenska Akademiens ordböcker, 2009. Tillgänglig: <https://svenska.se/tre/?sok=ansvar&pz=1> Hämtad: 20.11.2019.
- Tana, J., Eirola, E., Eriksson-Backa, K., 2019a, Rhythmicity of health information behaviour: Utilizing the infodemiology approach to study temporal patterns and variations, *Aslib Journal of Information Management*.

- Tana, J., Eirola, E., Eriksson-Backa, K., 2019b, The aspect of time in online health information behaviour. *Platform and workflow by OJS/PKP*, vol 38, nr2. Tillgänglig: Journal. Hämtad: 20.10.2019.
- Terveyskirjasto*, 2019. Tillgänglig: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00752#s1 Hämtad: 20.10.2019.
- Toffol, E., Heikinheimo, O., Koponen, P., Luoto, R. Och Partonen, T., 2012, Further evidence for lack of negative associations between hormonal contraception and mental health, *Contraception*, vol 86, nr. 5, s. 470-480.
- Vårdguiden*, 2019. Tillgänglig: <https://www.1177.se/Stockholm/fragor--svar/nationellt/sjukdomar--besvar/jag-bloder-nar-jag-inte-ska-ha-mens/> Hämtad: 18.4.2020
- Väestöliitto*. Tillgänglig: https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/seksologinen_tutkimus/suomalaisten-seksuaalisuus-finse/finsex-ehkaisy/ Hämtad: 13.11.2019.
- Wallinvirta E., 2011, *Ansvar som klangbotten i vårdandets meningssammanhang*, Åbo Akademis förlag, Åbo.
- Ziebland, S., Wyke, S., 2012, Health and Illness in a Connected World: How Might Sharing Experiences on the Internet Affect People's health, *Milbank Quarterly*, s. 219-249

BILAGOR

Bilaga 1. Tabell för litteratursökning för tidigare forskning.

Datum	Databas	Sökord	Artikel
17.10.2019	PubMed	E-health AND health information behavior	Health and Illness in a Connected World: How Might Sharing Experiences on the Internet Affect People's health?
17.10.2019	EBSCO	Young women AND oral contraceptives AND knowledge	The influence of oral contraceptive knowledge on oral contraceptive continuation among young women
18.10.2019	PubMed	Contraceptive AND depression	Oral contraceptive use in adolescence predicts lasting vulnerability to depression in adulthood
21.11.2019	PubMed	Snöbollseffekt	User-generated online health content: a survey of internet users in the United Kingdom
30.10.2019	PubMed	Contraceptive AND behaviour	Women's social communication about IUD's: a qualitative analysis
31.10.2019	PubMed	Oral contraceptive AND attitudes	Current knowledge, attitude and patterns of oral contraceptives utilization among women in Jordan

22.11.2019	PubMed	Oral contraceptive AND misuse AND study	Strategies to improve compliance among oral contraceptive pill users: a review of the literature
9.11.2019	PubMed	Oral contraceptive AND weight gain	Combination contraceptives: effects on weight
19.11.2019	PubMed	Oral contraception AND depression AND side effects	Comparison profiles of cycle control, side effects and sexual satisfaction of three hormonal contraceptives
20.11.2019	PubMed	hormonal contraceptives AND depression	Development and remission of depressive symptoms and treatment with hormonal contraceptives
20.11.2019	PubMed	hormonal contraceptives AND depression	Further evidence for lack of negative associations between hormonal contraception and mental health
20.11.2019	Sage	hormonal contraceptive AND side effects	” It’s those pills that are ruining me” Gender and the social meanings of hormonal contraceptive side effects
20.11.2019	EBSCO	oral contraceptive AND side effects	Experience With Side Effects Among Users of Injectables, the IUD, and Oral Contraceptive Pills in Four Urban Areas of Honduras

22.11.2019	PubMed	hormonal contraceptive AND benefits	Combined hormonal contraceptives: prescribing patterns, compliance, and benefits versus risks
28.11.2019	PubMed	hormonal contraception AND sexual function	The Potential of Hormonal Contraception to Influence Female Sexuality